

Juli og August Maaneder.

Agerdyrkningsberetning.

Fra Begyndelsen af September.

Danmark. Kornets Indbjergning. Høstudbyttet; en dyb Bearbejdning og en kraftig Roddannelses Indflydelse paa dette. Kartoffel- og Rodfrugtmarkerne. Plantning efter Plov. Græsmarkerne. Den unge Kløver. Stubroer. Mejeriudbyttet. Fodermængde til Vinteren. Brakmarkerne. Sverig. Norge. Storbritanien. Tydskland. Frankrig.

Danmark.

Vel var Regnmængden i Juli, om end i og for sig ringe, saa dog en Del større end i Maj og Juni, og vel bleve de undertiden endog temmelig kraftige Tordenbyger, der faldt i Juli, ikke uden kjendelig heldig Indflydelse paa Vaarsæden paa de bedre Jorder, men til at medføre nogen gennemgribende Forandring i de Høstudsigter, som vor sidste Beretning fra Begyndelsen af Juli fremstillede, var dels Jorden altfor udtørret i de 2 foregaaende Maaneder, dels Sæden for langt fremrykket mod Modenhed. Thi allerede strax efter Midten af Juli begyndte Rughøsten, og forbausende hurtig fulgte Modningen af de andre Kornarter efter, og da Vejret i selve Høsttiden var ualmindelig gunstigt, fuldendtes Høsten i en kortere Tid, end de Fleste ville kunne mindes, — allerede til Slutningen af Juli var man enkeltvis færdig paa mindre Gaarde, en halv Snes Dage ind i August var Hovedmassen af diøse og en

Mængde af de større Gaarde færdige, og midt i August kunde Høsten i sin Almindelighed siges at være bjerget. Høsten er altsaa iaar falden 2—3 Uger tidligere end almindelig, og sammenlignes den med den meget sildige og besværlige Høst ifjor, bliver Forholdet end mere grelt; thi man var iaar mange Steder færdig med den til samme Tid, som man ifjor begyndte den.

Indbjergningen gif altsaa meget raft fra Haanden, og imod Sædvane var det kun undtagelsesvis at man behøvede at omsætte Neghobene. Naar derfor de høstede Marker ikke desmindre nu mange Steder grønnes mere end almindeligt, og der altsaa er falden en Del Sæd af, skjøndt vi saa temmelig vare forflaanede for Storme i Høsttiden, saa er Skylden vel for en stor Del den, at de enkelte Kornarter modnedes saa hurtig efter hinanden, at en Del af det blev overmodent, inden man kunde tage fat paa det, men ogsaa for en Del maa Grunden søges deri, at man flere Steder tøvede vel længe med at begynde, saa baade Korn faldt af og Ar knækkede af under Mejnningen. Modsat klages fra enkelte Steder over, at det mejede Korn for hurtig er taget fra Marken til Laden, idet man har ladet sig stufte af Barmen, der snart gav de ydre Dele et tørret Udseende, medens Plantestafen i det Indre endnu ikke havde sat sig; at saadan Sæd vil „flaa“ sig i Laden og give mindre vægtig Kjerne er naturligt. Men dette fraregnet, saa vil der maasse neppe mindes et Ar, da Kornet i sin Helhed, men dog navnlig Rug, Byg og tildels Hvede vil give en smukkere, lysere og vægtigere Handelsvare end iaar, og ligeledes er Halmen udmærket smuk og lys.

Hvad nu Høstudbnyttet for Landets Bedkommende i sin Helhed angaaer, da maa man sige, at det er bedre end man efter en saa ugunstig Sommer turde haabe, og det baade for Vintersædens og Vaarsædens Bedkommende, ihvorvel der er stor Forskjellighed imellem dem, saa den første endog synes at naae over en Middelhøst, medens den sidste, hvad Kjærnen angaaer, ikke naaer en Middelhøst, og hvad Halmen angaaer

bliver langt derunder. Bedst har Høsten forholdsvis været i Vendsyssel, især i den vestlige Del, dels paa Grund af en fugtig Undergrund, dels paa Grund af jævnlige Tordenbyger i Sommerens Løb; dernæst synes den at have været bedst paa Vol-land og Falster, Sjælland, Fyen og de gode Egne af Østhyland. Slet og utilfredsstillende lude derimod Beretningerne fra Thy, Salling, Mors og navnlig fra de lettere Egne i Jyllands Midte og langs dens Vestkyst. Naturligvis er der stor Ulighed indenfor Grænderne af de her nævnte Egne, men fra dem alle luder det, at Aargangen stærkt har viist den heldige Indflydelse af en dyb og omhyggelig Bearbejdning og af en god Gjødningskraft. En kraftig Roddannelse i en Sommer som den forløbne er det bedste Middele mod en saa vedholdende Tørke. Hvor Roddannelsen i den beredede Plovsfure har kunnet finde Sted under gunstige Forhold, som navnlig ved Vintersæden og den tidligsaaede Vaarsæd, der have de mange kraftige Rodgrene trængt dybt ned i Undergrunden, altsom Tørken sænkede Vandspejlet i denne. I en tør Sommer træffer man derfor, som naturligt er, de dybeste Rødder, og man har saaledes iaar kunnet følge de fine Hvederødder over 2½ Alen ned i Jorden.

Hveden er den Kornart, der synes at være lykkeligst bedst, navnlig de Steder, hvor den var saaet tidlig; om den end sine Steder var temmelig tynd, saa har den overalt store, fyldige smukke År, hvis Kærner, forsaavidt de ikke ere blevne glassede, hvorover der klages i flere Beretninger, afgive en ret smuk og meget vægtig Handelsvare, som ofte vejer over 135 *℔* holl. og undertiden endog 140 *℔*.

Rugen, som i Foraaret var tynd og spids, er maaske den Kornart, der mest har overtruffet Landmandens Forventninger. Kun paa lette sandede Jorder skoldedes den flere Steder, gif fra Grøden uden at sætte Kærne, afhuggedes derfor tidligt og vil kun give Halmudbytte; men ellers giver den lang smuk Halm og en Kærne, der endog ofte vejer over 130 *℔* holl.

Af Baarsæden synes Byggen med enkelte Undtagelser, navnlig det nordøstlige Sjælland, at være bedre end Havren, og om den end kun fylder lidt, ere Aæene i Reglen gode og vægtige; dette gjælder dog kun den 2rd. Byg og især den, der blev faaet tidlig; den sildigfaaede og den paa lettere Jord er kun simpel, og navnlig er den 6rd. Byg meget simpel; thi meget af den spirede ikke, det Spirede fik ingen Længde, saa en stor Del er høstet som Rivelse, og da Aæet stød frem, skoldedes det enten helt eller gav kun en lille og svag Kjerne. Navnlig fra det nordvestlige Sjælland lyde Klagerne stærkt i denne Retning, og saa meget stærkere, som den meste Byg, der her faaes, er 6rd., og at dette tilmed er Hovedsæden, der gives den bedste Plads, nemlig som Grønordsbyg; Bygafgrøden for denne og de lettere Egne i Midten af Sjælland er ofte kun $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ Del af den almindelige.

Havren har vel i flere Egne givet større Halmmasse end Byggen, men den er ofte kun slet kærnesat og giver hverken saa megen eller saa smuk Kjerne som Byggen. For begges Vedkommende gjælder, at en hurtig Tilfaaning i et heldigt Djeblig har havt megen Indflydelse.

Erterne have kun givet et lille Halmudbytte, da de vare meget korte, saa de ofte vare vanskelige at pille af med Leen; derimod bare de en stor Mængde Blomster, der vel for en Del satte Bælge, men da disse vare korte og kun indeholdt saa Kjærner, vil Udbyttet neppe blive større end almindeligt.

Bønnerne bleve derimod overordentlig flette inden Høstens Komme; de tegnede fortrinlig i Maj, satte meget tidlig nogle saa Bælge, men visnede senere hen uden at voxerlynderlig mere.

Ogsaa Boghveden er saa at sige fuldkommen mislykket i de egentlige Boghvedeegne i Sjælland; i Fyen kom den, begunstiget af Regn, ret godt op, men tørredes senere hen undtagen paa de bedre Jorder; i det nordøstlige Sjælland er man derimod godt tilfreds med Boghvedehøsten.

Kartoffelmarkerne have trods Tørken bevaret et frodigt Udseende hele Sommeren; naar Udbyttet af dem ikke desmindre, saavidt nu kan skjønnes, bliver temmelig ringe, saa er Grunden dels den, at der enten kun ere saa om end temmelig store Knolde eller mange og kun smaa Knolde under dem, og dels og navnlig den saa meget omtalte Spiring af Knoldene. Om det end ikke er første Gang, at denne Spiring viser sig, saa er der dog aldrig lagt rigtig Mærke til den før iaar, da den har fundet saa stor en Udbredelse ej blot her i Landet men ogsaa i Udlandet. Der vides derfor ikke at være indsamlet Erfaringer med Hensyn til disse Kartofflers Behandling. Grunden til Spiringen synes at være den, at Stofaflejringen i de først ansatte Knolde er standset ved Tørken, at Celledannelsen i disse Knolde derfor hovedsagelig er ophørt, eller med andre Ord at Knoldene ere begyndte at modnes, saa at de ved en ny Tilstrømning af Stof maa begynde at spire paany. Paa et andet Sted i dette Hefte have vi søgt, saa godt vore hidtidige Kundskaber tillade, at forklare denne Nydannelse, og vi have tillige fremsat den Formodning med Hensyn til Knoldenes Holdbarhed, som en flig Undersøgelse maatte føre os til, nemlig at de spirede Knolde ikke ville være holdbare, medens derimod de nydannede maa formodes at blive det, selv om de ere smaa, naar det bliver Planten selv der afslutter sin og deres Væxt, og ikke Menneskehaand der afbryder den.

Det er navnlig de kraftige Kartoffler, hos hvilke en saadan Nydannelse findes, og den synes ogsaa at være meget stærkere hos nogle Sorter end andre, rimeligvis hidrørende fra deres større eller mindre Modenhed paa den Tid, da Vejrforholdene have begunstiget en ny Væxt. I nogle Beretninger menes de lange Kartoffler at være mindre udsatte for den end de runde.

Rodfrugterne ere simple iaar; mange Marker ere temmelig nøgne eller have større bare Pletter, dels fordi Frøet ikke er spiret, og Efterplantningen ikke er lykkes i den tørre Jord, dels fordi de smaa Planter, navnlig af Turnips, strax ved Fremspiringen ødelægges af Jordlopper, og ligesaa hver

Gang senere naar de bleve omfaaede. Kunkelroerne staa, som det i en varm og tør Sommer var at vente, i Almindelighed bedst, ogsaa Kaa[r]aberne ere flere Steder taalelig gode, men have i den sidste Tid lidt meget af Kaa[r]orm, der have bortædt Bladjødet og derved standset dem i Værten, ligesom ogsaa af Bladlus, hvorved Markerne see usle ud, som om Planterne vare nedtrampede. Ogsaa Knopormen har gjort kjendelig Skade paa disse Marker og er maasse den egentlige Aarsag til at navnlig Bladlusene have kunnet faae saa megen Magt med Planterne, idet den ved at gjennemboe disses Rødder har svækket dem. Andre Steder, hvor Kaa[r]aberne have været forstaaede for disse Insektangreb, staa de vel med en svær Top, men de ere der ofte tilbøjelige til at løbe i Stof, og Rødderne synes tilbøjelige til istedetfor en fyldig Knold at danne „Rødpisse“, rimeligvis paa Grund af deres Trang til ved en kraftig og virksom Røddannelse at modstaa Tørken saa meget bedre. Turnipsen og Gulerødderne ere, dog med enkelte Undtagelser, de Rødderarter, der ere flettest.

Fremgangsmaaden ved Rødderfrugtmarkerne Tilsaaning eller Tilplantning har iaar havt stor Indflydelse paa den senere Udvikling. De velbehandlede Marker, der bleve tilsaandede i rette Tid, ere overalt de bedste, især hvor Jorden har været dybt behandlet eller undergrundsplojet. Af plantede Roer staa de afgjort bedst, der ere lagte efter Plov, da Jorden ved denne Plantningsmaade holdes anderledes fjør end hvor man planter paa almindelig Maade og derved træder den sammen. I et Aar, da Planten for saa stor en Del skal tage sin Vandforsyning af den Fugtighed, der er i Atmosfæren, og som om Natten affættes paa Jorden som Dug, er det af særdeles Bigtighed, at Jorden er saa fjør og porøs, at den let tillader Luften at trænge ned i sig, for der ved Afkølingen at affætte sin Fugtighed; derfor staa Roerne som sagt bedre ved at være plantede efter Plov, og derfor staa de især godt paa dybt behandlet eller undergrundsplojet Jord, thi Luftens Fugtighed kan her affættes ned i Jorden, og bortdunster ikke saaledes

som Duggen, der lægges ovenpaa Jorden, strax ved næste Morgen sol.

Angaaende Roernes Plantning efter Plov indeholder en Beretning fra det vestlige Fyen følgende interessante Meddelelse: „Her paa Gaarden prøvede vi at lægge Kunkelroefrøet i Haven, og da Planterne vare saa store som almindelige Raalplanter, bleve de plantede ud paa den Maade, at 3 Plove fulgte efter hinanden og Planten lagdes i den sidste Fure, saaledes at den første Plov, der gif omtrent 3 Tommer dybere end de 2 andre, dækkede Plantens Rod, som i Forvejen var flæmmet i en Blanding af Ler, Vand og frist Kogjødning. Denne Methode er langt lettere end at lægge Frøet; thi man undgaaer derved en senere Udtynning af Roerne, og naar man passer ikke at plante i den stærkeste Solhede, undgaaer man ogsaa Efterplantningen, de 2 besværligste Arbejder ved hele Røedyrkningen. Dette Arbejde skete her med Omhyggelighed, idet alle Planterne efter Arbejdets Tilendebringelse omhyggelig bleve eftersejete og Jorden klemt sammen om Roden; men for Sammenlignings Skyld har jeg midt i min Roemark et Stykke, der paa Bøgestedet er lagt som Frø paa den almindelige Maade i oppløjede Kamme, og Roerne ere her aldeles bestemt ikke halv saa store, skjøndt de bleve lagte 4 Uger før jeg foretog Udplantningen fra Haven. Disse sidste ere kun lugede een Gang, hvorimod de, der bleve lagte som Frø foruden Udtynning og Efterplantning ere lugede 2 Gange og bør vistnok luges en Gang endnu. Det fortjener ogsaa at bemærkes, at man ved Udplantning 1) meget lettere kontrollerer Arbejdets rigtige Udførelse, 2) at man som oftest kan henlægge Udplantningen til Vejrliget fører sig, og 3) at man, ved at foretage Udplantningen omtrent 4 Uger senere end Frøets almindelige Lægningstid, har Vejrlighed til at rense Jorden for Ukrudet, idet jeg antager, at disse 4 Uger netop er den værste Tid, og i hvert Fald den Tid, hvor Ukrudet forarsager Planten mest Skade.“

De saa Snyltesvampe, navnlig Rust og Brand, der

enkeltvis kom frem i Juni Maaned, svandt snart bort igjen, da den tørre Sommer ikke var gunstig for deres Udbredelse. Af samme Grund er det, at Kartoflerne iaar have været saa at sige helt forstaaenede for den almindelige Sngdom. Derimod er det mærkeligere, at Insekterne ikke have gjort større Skade end Tilfældet er, og det er egentlig kun Rodfrugtmarkerne, der som ovenfor omtalt have været hjemløse af disse.

Størst Skade har den forløbne tørre Sommer forarsaget paa Græsmarkerne, thi saa gulnede, henviøenede og usle mindes de neppe nogenfinde at have været i saa lang Tid. Mørkest Inder Skildringen fra de lettere Egne i Sjælland, hvor der hverken habes Udmarker eller Enge; i en af Beretningerne herfra hedder det: „I de 3 Maaneders Tørke til d. 10de August blev al Græsgrøde paa Marken affveden. Enge ere ikke almindelige paa Middelgaardene her i Egnen og gave, hvor de habes, kun lille Hjælp mod en Græsmangel, der truede med at Besætningen skulde styrte af Sult. Hertil kom en truende Vandmangel, da baade de gamle Damme og Brøndstederne bleve udtørrede indtil Mudderet. Ja, det var en næsten til Fortviøelse pinlig Tid; Heden bød Indbinding af Kvæget om Morgenen Kl. 7 og Udslag om Aftenen omtrent ved samme Klokkeslet; altsaa 12 Timers Sultetur.“ Vel passer denne Skildring kun paa de uheldigst stillede Egne, og vel viste det visne Græs sig at være kraftigere, end man skulde troet, men ogsaa dette gif med i alle de Egne, hvor Græsarealerne ere smaa og Enge og Udmarker saa eller ingen; der blev Jorden tilsidst næsten nøgen, og naar man ikke vilde følge den Fremgangsmaade, som ifølge mange Beretninger er fulgt en Mængde Steder, nemlig „simpelthen at indstrænke sig til at lade Kvæget sulte“, saa har man maattet tage sin Tilflugt til usædvanlige Hjælpemidler. Det første man greb til, var da i Reglen at offre en Del eller endog hele Slaakløverne; det næste var at tage fat paa Blandsædsmarken eller de grønne Havremarker, som enten græssedes af eller opfødredes paa Græsmarkerne eller paa Stalden. Da ej heller dette altid forflog, tog man mange Steder Kvæget paa Stald

om Ratten eller bandt det endog ind flere Uger itræf og fodrede med gammel Halm og lidt Grønfoder, hvortil da ofte gaves Miekager, Grutning eller Klid. Paa enkelte Steder har man ogsaa i selve Marken givet en Tilgift af Miekager eller Klid enten samtidig med Vandingen eller i Truge, der henses i Tøjreflaget. At Kvægets Huld under saa trykkende Forhold ikke er godt er indlysende; længe bevaredes det nogenlunde, idet den knappe Fodring mere bevirkede Afslag i Mælken end Forringelse af Huldet, men tilsidst tabte ogsaa dette sig, og hvis Efteraaret ikke bliver særdeles gunstigt, vil Kvæget komme paa Stald i daarlig Stand, og Følgen deraf vil da vise sig i et simpelt Vinterudbytte af Mælk. Men heldigvis tegner det i Øjeblikket til en ret god Efteraarsgræsning, takket være den blødende Regn, der er falden i de fleste Egne; langt bedre end man skulde ventet grønnes de gulnede Græsmarker igjen, og selv den unge Kløver, der var kommet kraftig frem i Foraaaret, men senere ligesom henvisnet, saa Stubbene ved Mejeriingen ofte syntes helt blottede derfor, spirer nu kraftig frem. Dog er den i Reglen tynd og vel ogsaa fine Steder helt gaaet bort, og en Eftersaaning har derfor allerede fundet eller vil finde Sted i stort Omfang. Ligeledes er der mange Steder i Stubjorden faaet Spergel, Stubroer eller andet til at bøde paa Efteraarsgræsningen; naar Udsæden af Stubroer ikke er større end Tilfældet synes at være, skjøndt den usædvanlig tidlige Høst maatte synes særlig at have opfordret dertil, saa ligger Grunden vist nærmest deri, at der hos den danske Landmand er Tvivl om Stubroens Henfigtsmæssighed for vore Forhold, thi man mindes godt, at selv de efter den tidlige Høst 1859 saaede Stubroer ikke opnaaede nogen synnderlig Størrelse, men væsentlig kun gav Top, og naar de ikke givte andet, da er der anden Udsæd, der vil være fuldt saa tjenlig i samme Øjemed.

At Mejeriudbyttet under disse Foderforhold, især naar hertil kommer at Mælken kun daarlig har kunnet holde sig, har været meget simpelt, er naturligt; de høje Smør- og Ostepreiser ville vel bøde noget herpaa og navnlig gjøre Landmændene

mindre tilbøjelige til at spare paa Kraftfoder i den kommende Vinter, men det bliver dog Mejeriudbyttet, der vil foranledige den største Underbalance i Landmandens Regnskab for det indværende Aar. Paa Studegaardene gjælder det samme for Studenes Vedkommende; de unge ere ikke voxede, de ældre ikke blevne fede, saa Landmanden vilde være glad ved at kunne sælge dem uden andet Tab end det, ingen Indtægt at have for sine Græsmarker i Sommer.

Landmandens Tante beskæftiger sig naturligvis meget med den Fodermængde, hvormed han kan gaa Vinteren imøde. Man kan forudsætte, at den yderste Sparommelighed vil blive viist overalt, og af al Slags Hjælpefoder: Oliefager, Palmenødfager, Klid, Mast o. s. v. er overalt opkjøbt langt mere end almindelig. I Hedeegnene er der bjerget en Masse Lyng til Vinterfoder, i enkelte Sogne endog 6—800 Læs, men Lyngen er desværre ikke saa frisk og god, som den plejer at være. Det er navnlig paa Høet og Baarfædshalmen, at det vil storte, og et Spørgsmaal af stor Betydning er det derfor, hvorvidt Halmen kan ventes at være mere drøj end i et vaadt Aar, hvorfor vi ogsaa fra flere Sider have modtaget dette Spørgsmaal og paa andet Sted i dette Hefte ment at maatte besvare det bekræftende.

Hvor trangt det derfor end seer ud, mældes dog i næsten alle Beretningerne, med Undtagelse af den fra de magreste Egne i Jylland, at man venter at kunne overfodre Besætningerne uden at formindste disse, saaledes som man tidligere frygtede for. At denne Formodning blandt Landmændene er den almindelige viser sig ogsaa ved at Kvægpriserne i den senere Tid atter ere stegne.

Hvor man itide begyndte at behandle Brakmarkerne i Foraaret, have de for saavidt været lette at behandle, at denne tørre Sommer har lettet Kvikrøddernes Udryddelse; men derimod har kun lidt af Frøkrudet kunnet spire, og man maa derfor frygte for, at det senere vil vise sig i stor Mængde i Vinterfædsmarkerne. Mange Brakmarker have imidlertid seet

meget simple ud i Sommer, fordi Vedkommende have opsat Bearbejdningen i Haab om at der skulde komme Regn, men derved er den rette Tid ofte forløben. Halvbrakken har paa mange Forder saa at sige været et uoverkommeligt Arbejde; mange Steder laa den endnu urørt i Slutningen af August, og hvor man har faaet den brækket om, ligger Grønsværen som visnet Hø uden at ville raadne af Mangel paa Fugtighed.

Sverig.

Hvad der ovenfor er sagt om Høsten i Danmark gjælder ogsaa i det væsentlige for Skaanes Vedkommende, thi Vejrforholdene have omtrent været de samme. Høsten endtes omtrent d. 20de August og var kortvarig og let. Meget sjældent sees Stafke; Kvantiteten er altsaa ringe, men Sæden er vægtig og Halmen ogsaa af fortrinlig Godhed. Vintersæden er god, undertiden fortrinlig, paa drainet og dybbearbejdet Jord; paa fast, seig Lerjord og paa løs Sand er den derimod temmelig simpel. Baarsæden har selvfølgelig været flettest, paa lette og sandede Forder ofte saa flet, at kun lidt mere end Udsæden er bleven høstet. Rodfrugtmarkerne ere næsten overalt mislykkede, og af Kartoflerne venter man sig ogsaa kun et tarveligt Udbytte. Græsmarkerne synes en Tid at have holdt sig bedre end her i Danmark, men bleve sluttelig nderst flette, indtil Vejrforandringen i Slutningen af August har kaldet nyt Liv i dem. I de Egne af det midterste Sverig, hvor Græsmarkerne ere Hovedsagen, er Tilstanden meget ussel; derimod skal Udbyttet, baade hvad Korn og Græs angaaer, i det nordlige Sverig være meget godt.

Norge.

Paa Grund af den tidlige Vaar og den varme og drivende Sommer er Kornhøsten indtraadt tidligere end sædvanlig, og den er allerede nu i de første Dage af September for en væsentlig Del tilendebragt. Vejrtilstanden har i Sommerens Løb været meget forskjelligt for de forskjellige Dele af Landet, og Aarsudbyttet er derfor blevet meget ulige. I hele den vest-

lige og nordlige Del, ligefra Bæderen til Nordland, fik man hyppigt Regn og som Følge heraf er saavel Hø- som Korn-udbnyttet blevet meget tilfredsstillende her, ligesom Rodfrugterne love en rig Avling. I den sydlige Del har man ikke været saa heldig; Vaaren var meget gunstig, men da den ligesom hos os efterfulgtes af en usædvanlig tør og varm Sommer, blev Høudbnyttet lidet, saa det i Kvantitet kun kan anslaaes til en Del under et Middelaar, medens Kvaliteten derimod blev særdeles tilfredsstillende. Agrene bleve meget fordrevne af den stærke Varme, og man kan neppe i denne Del af Landet regne paa at faae et Middeldybntte af Korn, ligesom ogsaa Halmen er ganske usædvanlig kort. Det var navnlig Baarsæden, som led under Tørken; Vintersæden stod bedre imod og gav et langt bedre Udbnytte, end man skulde have ventet. Kartoflerne, der stode særdeles lovende i den første Del af Sommeren, led senere meget af Tørken og ville neppe give Middeldybntte; efter i den sidste Halvdel af August at have faaet Regn begynde de ligesom her at sætte nye Knolde. Hele Norge har i usædvanlig Grad været staaet for Frost, og man nærer Haab om, at faae fuldmodent Korn paa Steder, hvor saadant ellers ikke er almindeligt. I det Østnordlige vil den knappe Foderhøst rimeligvis bevirke adskillig Formindskelse af Kreaturbefætningen, omendstjøndt man i mere end almindelig Udstrækning har indsamlet Løv og andre Fodersurrogater.

Storbritanien.

Vejrforholdene have her i deres Hovedtræk været de samme som i Danmark, kun Vestkysten og tildels det sydlige har havt noget mere Regn. Høsten er bjerget i særdeles god Tilstand men neppe saa givtig, som mange Handelsberetninger mælde. Hveden er afgjort den bedste, og om den end blev noget tyndere, end den ved Foraarets Komme tegnede til, giver den dog en særdeles god Høst, og har udmærket smukke Ar, der dog ifølge de sidste Beretninger om Udtærskningen ikke synes at give saa meget som ventet. Ogsaa Erterne og tildels Vinterbønnerne

have givet ret godt, omtrent en Middelhøst, men hermed er ogsaa alt det Gode udtømt, der kan siges om Udbyttet af Aaret 1868 for Storbritanniens Vedkommende. Byggen og Havren er meget slet, langt under en Middelhøst; de i Foraaret saaede Bønner ere tildels mislykkede; Kartoflerne, der efter Toppen at domme tegnede godt, lide af samme Ulempe som her i Landet, idet de spire paany; enkelte Landmænd have derfor taget dem op, men efter saa Dages Forløb udbredte Forraadnelse sig i Bunkerne, og det tilraades derfor i de engelske Tidskrifter at lade dem blive i Jorden, for dog om muligt gjennem de sidst dannede Knolde at høste en holdbar Afgrøde. Rodfrugtmarkerne ere yderst flette, mange Steder ganske nøgne, idet Jordlopperne bortaad de saa Turnips, da der endelig kom saa megen Regn, at de kunde spire. Græsgangene have været yderst flette hele Sommeren, undtagen i det vestlige og tildels i Dalene i Højlandene. Ved den sidste Tids Regn ere de grønneses godt i det sydlige, men i det midterste England og i de rige østlige Egne er det endnu tarveligt. Fodermængden til Vinteren er naturligvis ringe og af saa meget mindre Betydning, som det netop er Rodfrugterne, der især mangle; kun disse sætte Engländerne i Stand til at fede med Fordel, derfor vil der ogsaa kun blive fedet lidt i den kommende Vinter, idet man vil indstrænke sig til at overfodre Kvæget med Halm og Oliefager, for at det i Righed med vore „Staldstude“ kan være tjenligt til at græsfedes ved Foraarets Komme. Det er altsaa den gode Hvedehøst, der skal opveje det andet, men den kan umuligt gjøre et iøvrigt slet Aar til et godt Aar, og Priserne ville sikkert holde sig høje, naar det mindes, at Hvedeudbyttet iaar paa Grund af den tidlige Høst skal række ud over 13—14 Maaneder, og at Engländerne, som de sige, ualmindelig stærkt have „drænet“ Europas Kornmarkeder i det forløbne Aar; de have saaledes indført over 12 Millioner Centner Hvede fra Rusland og 4 Mill. fra Amerika i det forløbne Aar, medens de i 1864 ikke indførte 4 Mill. fra det førstnævnte og kun noget over $\frac{1}{2}$ Mill. fra det sidstnævnte Land.

Preusen.

Høstuddbyttet har været meget forskjelligt ikke blot mellem de enkelte Regjeringskredse men ogsaa indenfor hver af disses Grændser, efterfom den sparsomme Regn, der som oftest har været Tordenregn, er falden paa en gunstig Tid eller ikke. Kun i Provindsen Gumbinnen, der ifjor havde Misvæxt, og i Vinter har kæmpet med Hungerød, er Høsten iaar atter meget flet, og det saavel for Vintersædens som for Vaarsædens Bedkommende. I det øvrige Preusen er Høsten, om ikke rig, saa dog nogenlunde god; Vintersæden navnlig Hveden er overalt bedst, og en Del over en Middelhøst; Rugen, om end mindre god, har dog givet en rigelig Middelhøst. Derimod er Byggen en Del under en Middelhøst og Havren endog meget derunder; det er navnlig i Provindserne Posen, Frankfurt, Münster, Minden, Püneburg, Wiesbaden og Holsten, at Vaarsæden er saa flet. Kartoflerne tegne endnu ret godt, men Koldene ere smaa, og medens man paa den ene Side ønsker Regn for at fremme deres Væxt, er man paa den anden Side bange for at Regnen vil fremme Spiringen af de nye Koldde i for høj Grad.

Østerrig.

I de vigtigste kornproducerende Dele af Østerrig stiller Høstuddbyttet sig saaledes, at det i Schlesien har været ret godt med Undtagelse af Rugen, der led en Del i Vinter; i Kärnthén og Krain er det derimod kun middelmaadigt, da store Sne-masser i Vinter svækkede Vintersæden, og Tørken i Sommer end yderligere har skadet saavel denne som Vaarsæden; ogsaa i Galizien er Høstuddbyttet kun middelmaadigt, og for Kartoflernes og Koernes Bedkommende vil det endog blive simpelt. I Ungarn stod Vintersæden meget godt indtil Begyndelsen af Juni, men hyppig Regn i mange Egne i Sommerens Løb har kastet Hveden i Leje og derved skadet den, ligesom den ogsaa sine Steder har lidt en Del af Brand; dog synes dens Udbytte at være noget over en Middelhøst, hvilket ogsaa fremgaaer af føl-

gende Bekjendtgjørelse fra det ungarste Handelsministerium, der angiver Udbnyttet at være for

Vintersæd			Baarsæd		
i 2	Komitat	meget godt	i 2	Komitat	meget godt
13	—	godt	6	—	godt
12	—	ret godt	11	—	ret godt
11	—	Middel-	15	—	Middel-
2	—	ringe	4	—	ringe
3	—	flet	5	—	flet

Damptærstemaflinerne ere i fuld Virksomhed, og flere Godser ere allerede færdige med at udtærste Sæden. Endnu er Kornudførslen dog kun temmelig ringe, men man venter, at den vil blive betydelig større henad Efteraaret, skjøndt den ikke menes at naae det Omfang, som man tidligere i Sommer ventede.

Frankrig.

Ogsaa Høsten i Frankrig synes at være overvurderet i Handelsberetningerne, om den end er ikke lidet bedre end i de sidste meget ugunstige Aar. Bedst er Høsten i det nordlige og østlige, de vigtigste korndyrkende Provindser og Hvedehøsten naaer i Gjennemsnit her op over en Middelhøst; dette er ogsaa enkeltvis Tilfældet i det sydlige og vestlige, men i Reglen er den lidt under. Havren er daarlig i hele Frankrig, og Erterne og Rodfrugterne have ogsaa lidt meget ved den lange vedholdende Tørke, der kun af og til er bleven afbrudt af en Tordenregn, som dog sjældent har givet nogen gjennemblødende Regnmængde. Græsmarkerne ere nderst simple, en stor Mængde af Engene ligesaa, og en 2den Slet, som Franskmændene ellers altid gjøre Regning paa, vil kun undtagelsesvis faaes iaar. Fodermængden til Winterholdet vil selvfølgelig ogsaa her blive ringe, Besætningerne indskrænkes, og Kvægpriserne ere meget lave. Vinhøsten er overordentlig løvende iaar, men i den sidste Tid er fra flere Vinegne mældt om en ny Sygdom, der ikke som den gamle skyldes en Snyltesvamp, men derimod menes at være

foranlediget ved et Insekt, der i meget kort Tid fuldstændig kan ødelægge et stort Antal Vinstokke; det er navnlig i Vinhavenne langs Rhone's Bredder, at denne pludselige Bortdøen af Vinstokkene har viist sig, og en stor Engstelse for Sygdommens Omfiggriben har betaget Beboerne. En Komission er sendt dertil, og den mener som sagt, at et Insekt er Skyld i Ødelæggelsen, men endnu ere dens Undersøgelser kun naaet til de første forberedende Skridt.

Sluttelig skulle vi efter »Agricultural Gazette« meddele, hvornaar Høsttiden almindelig falder i de vigtigste korndyrkende Lande, og hvorledes Udbøttet i korte Hovedtræk har været i indværende Aar i de ikke ovenfor særlig omtalte Lande.

I December og Januar gaaer Høsten for sig i Australien; den var iaar tildels mislykket.

I Slutningen af April bjergedes i Egypten en udmærket Afgrøde.

I Maj begynder Høsten i Spanien, Algier og de sydlige nordamerikanske Fristater. I det førstnævnte Land er flere Steder Misvæxt og overalt en meget simpel Høst med Undertagelse af Andalusien; i det næste har Høsten været ret god, i hvert Fald langt bedre end sidste Aar; og i de sidste er der bjerget en god Hvedehøst.

I Juni fortsættes Høsten i Nordamerika. Kalifornien, Alabama, Tennessee og Indiana have haft en god Høst; i Texas har Kusten ødelagt megen Hvede.

I Juli gaaer Høsten for sig i det sydlige Frankrig, Italien, Sydtyskland, Ungarn, Donaufyrsterdømmerne, Sydrusland (en ret god Høst), Tyrkiet, Lille Asien og de nordvestlige Stater i Amerika.

I August og September endelig falder Høsten i Storbritanien, Nordfrankrig, Nordtyskland, Skandinavien, Nordrusland og i Landene omkring det asyiske Hav.
